

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane " " " " pe 1/2 an 5 " " " România și străinătate pe an 14 tranci " " " " " " pe " an 7 "	Prețul inserțiunilor Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte, etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” fără banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
---	--	--

PARTEA OFICIALĂ

PARTEA NEOFICIALĂ

Nr. 55 pres. ex 1904.

NICOLAE

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul bisericii
ortodoxe răsăritene române în eparhia Caran-
sebeșului.

Iubitului nostru cler și popor și onoraților
deputați la sinodul eparhiei noastre!

Pe baza dispozițiilor §§-lor 89 și 90 din
statutul organic convocăm prin acesta sinodul
ordinariu al diecesei noastre a Caransebeșului la
biserica catedrală din orașul Caransebeș, pe Du-
mineca Tomei, adică pe zioa de 4 Aprile ca-
lendarial vechiu a. c. la 9 ore antemeridiane, în
care zioă îndată după săvârșirea sânteii liturgii
cu chemarea Sfântului Duh va urma deschide-
rea sinodului.

De aceea invităm pe toți onorabilii deputați
ai sinodului eparhial, periodul al XII-lea, sesi-
unea a II-a, ca în susnumita zioă la ora de după
se se afle în Caransebeș, ca așa sinodul con-
form regulământului afacerilor interne să-și pótă
începe activitatea sa.

Împărțind binecuvântarea Noastră arhic-
rască sum

Al tuturor

Caransebeș în 18 Martie 1904

voitoriu de tot binele

Nicole Popea m. p.

Episcop

Când s'a întemeiat orașul Caransebeș și ce știm din trecutul lui?

(Continuare)

Episcopia Caransebeșului

Însă poporul n'a dat nici o credință acestor
promisiuni. Revoltații au străbătut în locuința
episcopului atât de impetuos, încât bietul episcop
a fost silit a se retrage într'un cot. În acest
moment resună clopotul de alarm al bisericii
catedrale. Plebea strigă: „Episcopul ne-a vindut
legea și credința” și mulțimea tot creștea. Mai
virtos mulți români dimprejur s'au adunat și au
contribuit a face gălăgia și mai mare. Episcopul
a fost tîrăit în curtea reședinței și era ame-
ninațat cu moartea. Rugămintele egumenilor și
ale protopopilor n'au putut schimba situația sër-
manului episcop, și fiind și ei amenințații, au
aflat, că e mai consult a se scăpa ei însiși.
Unul a sarit pe fereastră. Câți-va tineri curagioși
au scăpat pe episcop din mâinile revoltaților și
l'au dus în locuința sa. Iritațiunea, frica și înju-
riile suferite atât l'au atins pe bătrânul episcop,
încât leșinat a căzut la pământ.

Sgomotul a durat deja 2 oare. Căpitanul,
care a fost silit să fugă, a recvirat ajutorul hu-
sarilor de la regimentul Kálnoky, staționat atunci
în Vêrșet. Dar revoltații nu s'au spăriat. Din
contră s'au luat la păruială cu husarii și în vâl-
mașala sângeroasă se dice, că ar fi căzut morți
6 inși, iar 36 au fost răniți. Însuș episcopul a
văzut 3 morți. Husarii au dus pe episcop la
căsarma lor, iar poporul s'a retras și n'a mai
conturbat liniștea, din coantră a doaua zi după
ce a revenit la vederi mai clare și la sentimente

mai calmă el însuși s'a dus la episcop și s'a rugat de iertare.

Revolta din Vêrșeț a produs mare iritație în Viena; în deosebi deputația ilirică a simțit greutatea responsabilității. A și grăbit să raporteze împărătesei și reginei Maria Terezia și să învinovățească guvernul și pre bietul episcop.

În anul 1778 primăvara iar s'a conces orientailor să îngroape morții lor în mod obișnuit până aci și s'a retras și catichisul, care s'a fost introdus și care deasemenea a produs iritație în popor. În locul acestui catechis s'a introdus catechisul lui Nerodovici

Sub episcopul Vichentie Popoviciu s'a zidit noaua biserică catedrală din Vêrșeț.

Acest episcop a sfințit biserica Sf. Ioan de aici în 11 Mai 1781, precum am arătat aceasta la pag. 22 a lucrării de față.

A reposat în anul 1785.

Îa urmat în scaun *Iosif Ioanoviciu de Șacabent*, mai înainte episcop în Paeraț și în Bacica. Permutarea s'a publicat în 22 Iunie al aceluiaș an. Venitele diecesei dela începutul lunii lui Novembre 1785 și până la finea lunii lui Octomvrie 1786 a fost 10.906 fl. și 10 cr. Împăratul Iosif II. ordonează la anul 1786, că din venitul diecesei Caransebeș-Vêrșețului suma de 1528 de fiorini să se cedeze drept ajutoriu episcopilor din Paeraț, Carlovaț și din Buda, care dispoziție a aprobat-o și congresul ținut la anul 1790 în Timișoara.

Începând din anul 1783 în cursul mai multor ani episcopul a trebuit să dea 1000 de fiorini pentru un institut teologic, ce a fost să se înființeze în Timișoara.

La numărarea populațiunii ordonată la 1786 prin Iosif II. s'a constatat, că în diecesă au fost:

Case 44.883.

Părechi căsătorite 55.077.

În cursul anului 1786 s'au botezat copii 9.366

au murit indivizi 9.722

Căsătorii au fost 3.111

Numărul total al credincioșilor a fost de 256.857.

Însă a urmat răzmirița turcească din anul 1788, în care diecesa a suferit foarte mult. Episcopul a fost constrins a fugi din diecesa sa. După ce a trecut răzmirița, episcopul Șacabent s'a aflat diecesa sa în ruine. Multe sate au fost devastate și jăfuite, multe biserici au fost arse, mult popor și preoți, duși de turci, gemeau în jugul sclăviei.

Episcopul Șacabent cu mare zël s'a apucat să aducă în ordină diecesa sa mult cercată, zidind ori reparând bisericile ruinate.

Prin stăruința episcopului Șacabent s'a înființat în Vêrșeț așa-numită „scoală gramaticală“ (gimnasiu inferior cu 4 clase). Aceasta scoală a

fost menită să pregătească pe viitorii preoți pentru studiile teologice. Funcționau 2 profesori. La anul 1799 pe lângă scoala aceasta s'a înființat și un almuneu (alumueum), întreținut prin contribuiri benevole, mai vârtos prin daruri benevole în bucate sau vite. Scoala gramaticală în anul 1800 a avut 80 de elevi. S'a desființat școala prin ordinațiunea locotenentei ungare la anul 1819.

Episcopul Șacabent a murit în 19/31 Decembrie 1805. Pe lângă cele mai multe biserici din diecesă, acest episcop a sfințit și biserica Sftului Georgo de aici, la anul 1796.

Diecesa devenită vacantă a administrat-o provizor *Iosif Putnic de Șimand*, arhimandritul din Gherghieteg. La anul 1818 ajungând episcop în Paerați, la 1828 în Timișoara și murind aci la 1840, a urmat *Petru Ioanovici de Vidac*, ales episcop al diecesei Caransebeș-Vêrșeț încă la anul 1806.

După moartea întâmplată la anul 1819 a episcopului Ioanoviciu de Vidac până la anul 1829, administratorul diecesei a fost *Sinesie Radivoieviciu*, arhimandritul din Mesici. Pe timpul păstoririi acestui administrator în urma Prea Înaltei rezoluțiuni s'a întemeiat în Vêrșeț teologia la anul 1821. Profesor la acest institut a fost călugări dela curtea episcopescă. A fost profesori și marele metropolit în veci de neperitoare memorie Șaguna, Ignatie Vuia etc. precum vom vedea la istoria institutului nostru teologic și al celui pedagogic.

În anul 1829 a ajuns episcop al diecesei Caransebeș-Vêrșețului *Maksim Manuiloviciu*. El la anul 1833 ajungând episcop în Timișoara, în locul lui a fost ales episcop al diecesei Caransebeș-Vêrșețului *Iosif Raiaciciu* la anul 1834. Raiaciciu a fost unul dintre episcopii cei mai însemnați. A murit la 1861 ca patriarh la Carloveț. Sub metropolitul *Iosif Raiaciciu* la 1846 biserica noastră orientala s'a declarat egal îndreptățită cu celelalte confesiuni creștine din patrie.

Nazarenismul

— Istoria și ființa lui —

de Dr. Vladimir Dimitrievici

(Traducere)

(Continuare)

III. Bapțiștii.

Numele „baptist“ derivă dela cuvântul grec βαπτίζω („baptizo“, „vaptizo“ — cufund), pentru-că aderenții acestei secte susțin, că indivizii, cari se botează, trebuie să se cufunde de tot subț apă.

Bapțișmul e originar din Anglia. Sunt lucrări, în

care se afirmă, că obiceiul cufundării a existat de mult în Anglia, dar abea în veacul al 17¹ s'a ivit în publicitate,

Însă e dovedit, că ei nu au să mulțamească originea lor decât acelor lupte puritane, prin cari în veacul al 17. a fost sgduită atât de puternic Anglia. Când adecă independiștii² s'au eluptat „principiul neatârării depline“ atunci la 1633 o parte merge și mai departe susținând că numai membrii adulți se pot declara pentru una sau altă confesiune; și de aci — e lucru firesc — a trebuit să aibe eflucul său lăpădarea botezului copiilor³.

Deja în anul 1636 predicatorul *Roger Williams* duce baptismul în America, unde acesta se lățește tare, atât de tare, încât în statele unite astăzi se află în preponderanță numerică⁴

La început iau persecutat în toate părțile⁵

În învățatură în organizație și în cult adeverații baptiști calvini se potrivesc cu independiștii; însă deja la anul 1691 pentru învățatura despre predestinație ei se desfac în două tabere principale și anume în baptiști generali și în baptiști particulari. *Baptiștii generali (General Baptists)* propoveduesc fericirea generală, care cuprinde toată omenimea, deci ei resping predestinația calvină. Punctul lor de mănecare e mai mult arminian, ei mărturisesc libertatea conștiinței (*Freewill-Baptists*); și anume, că omul prin voința sa liberă poate crede în Cristos și că deci abea după aceea se poate boteza. *Baptiștii particulari (Particular-Baptists)* din coantră mărturisesc predestinația calvină, în a cărei sens anumiți oameni dela naștere sunt afurișiți, iar alții sunt destinați pentru fericirea vecinică, drept aceea ei nici nu botează mainainte, până ce prin viața de până aci nu arată că este predestinat adecă e născut pentru mântuire.

Afară de aceste două direcțiuni principale mai au ei încă nenumerate denominațiuni, d'între cari amintim cele mai de căpetenie: *Anti-Mission-Baptists*, cari sunt în contra misionarismului (în statele unite sunt 50.000; „tuncheri“ cari resping jurământul și nu mănă carne; bărbații poartă barbă lungă de aceea ei se numesc și „*Barileute*“; *Six-Principle-Baptists* cari cred că toată învățatura creștină e exprimată în Evrei 6, 1--2; *Reformed-Baptists*, cari țin că din întreaga Sf. Scriptură numai aceea este cuvântul lui Dumnezeu, unde se zice anume „Așa zice Domnul“ și altele asemenea; „*Sabatariani*“ (*Die Siebenten-Tag-Baptisten, Seventh-Day-Baptists*), care sectă a întemeiat-o Fr. Bomfield încă în anul 1671. Aderenții acestei secte în locul Duminecei serbează presara acestei zile.⁶

Astfel se află baptismul în Anglia. Însă la începutul veacului al 19. învățăturile lui s'a ivit și pe continentul nostru. Terenul i-s'a pregătit prin învățatura anabaptistă-menonită și s'a transpus aci parte prin oare-cari produse literare; parte prin contact personal. Aproape în acelaș timp începe a face pentru baptism propagandă *Samuil Fröhlich* prin Helveția și prin Elsața, iar în Germania de nord misionarul englez *Oncken*. Despre Fröhlich, ca despre însuș întemeietorul nazarenilor nostri, vom vorbi mai apoi pe larg, iar aici ne vom ocupa numai cu fracțiunea lui Oncken.

El în anul 1834 prin baptiști engleji cu alți patru soți să lasă a se cufunda în riul Laba și apoi ca predicator, ca redactorul foii „*Wahrheits-Zeuge*“, ca scrietor și agitator, desvoaltă între pietiști și între alți separatiști o activitate atât de vie, încât după 20 de ani a avut vre-o 32 de „comuni ale creștinilor unite în Cristos“, cu aproape 3000 de suflete.⁷

De atunci, numărul membrilor acestei secte aproape s'a înzécit. În însaș Germania între anii 1860 și 1870 ei s'au întreit.⁸

Germanii le dă numirea de: „*Wiedertäufer, Neutäufer, Anabaptisten* și „*die Falschen*“ (cei falși), iar ei însuși se titulează: „Comunele unite ale creștinilor botezați din Germania, Dania, Olanda, Elveția, Polonia, Rusia, Turcia și Africa.“ Orașul Hamburg la anul 1858 l-ea dat libertatea confesiunii, însă cu acel adaus, că nu li-este permis a boteza în liber. În Prusia îi suferă guvernul încă din anul 1843⁹.

Și acești neobaptiști¹⁰ resping botezul copiilor mai virtos pentru aceea, pentru că copiii nu au credință de ajuns, aceasta primă și ultima condiție pentru acest act. Și ei își botează (afară de Hamburg) pe ai lor în liber; ei zic „cu cât mai adânc în apă, cu atât mai aproape de binecuvântare.“ Din cauza aceasta, precum ne spune Rohnert¹¹ ei pe cei de nou născuți ai lor numai pun mâinile dar nu-i botează decât pela anul al 14.

În fruntea comunelor lor stă așa-numită „conferență unită“ (*Bundeskonferenz*), care administrează cassa publică și colportajul.

De remarcat este, că ei nici odată nu citesc rugăciunea „*Tatăl nostru*“. Ei țin, că trebuie să ne rugăm la Dumnezeu așa, precum d. e. copiii se roagă de părinți, adecă din dispoziție momentană și sunt foarte mândrii, că au ajuns la un gând atât de norocos.¹²

Celelalte biserici creștine le consideră drept feară cu șapte capete, despre care se vorbește în Apocalipsă (cap 13), iar despre sine cred, că sunt sfinți și că nu pot greși, când sunt deja botezați.

Toți nu voiesc să poarte armele ca un lucru neplăcut lui Dumnezeu, nu fumează, căci care voiește se fie al lui Cristos trebuie să se desfacă de orice poftă. Tot așa ei lăpădă jurământul și serviciul militar. Aci ni se prezintă subiectivismul și spiritualismul fals, donatismul și pelagianismul, adevărată icoană a nazarenilor nostri. Despre ei zice Palmer:¹³ Aceasta sectă să poartă mai silnic decât toate celelalte: injură preoțimea ca asupra conștiinței tirane și falsă. Desconsiderarea bisericii ca o casă a păcătoșilor batjocura sfei cuminicături la acești oameni e lucru de sine înțeles. Ei adeseori stau și întreabă pre aceea pre cari merg la biserică: „Ce ori ear voiți să ascultați la minciuni?“ Mai departe sunt îndârjiți în contra învățaturi despre ertarea păcatelor prin pocăință și prin deslegare și că tainele ar avea oare-care influință și dacă preotul respectiv e nevrednic. Oamenii cultivați teologicește după parerea lor sunt necredincioși. Pe lângă aceasta ură în contra bisericii lui Cristos și pe lângă batjocura tuturor celorlalte, ce ei cu zimbet în față pro-

nunță și prin ceea ce arată numai aceea, că din ei a perit ori-ce germen al iubirii deapropelui — cum zic — afară de aceste, neobaptismul poartă semnul rușinos al ipocriziei și al minciunei, ori-ce se le i-se întâmplă ei caută ca prin foi și naintea judecătoriei să se poarte și să se arăte parcă ei ar fi chiar adevărații mucenici ai curatei învățături ceștine.

Premișind toate acestea drept momente esențiale și care sunt foarte de lipsă se premeargă, ne vom ocupa exclusiv cu nazarenii noștrii, vom arăta mai întâiu pre întemeietorul acestei secte, vom espune apoi istoria ei, după aceea vom analiza istoria și obiceiurile ei, vom presenta câteva scene din viața aderenților ei și'n scurte trăsuri vom învăța să cunoaștem luptele cari le-au purtat în contra acestei secte diferitele biserici ale patriei noastre și vom învăța să cunoaștem și ordinațiunile cari în chestiunea aceasta le-au emanat forurile noastre politice.

¹ În legătură cu aceasta vezi d. e. I. M. Cramp. Geschichte des Baptismus von d. Gründung d. ersten christlichen Gemeinde bis zum Schluss des XVIII Jahrhunderts. Aus dem Englischen in's deutsche übertragen von Balmer Rinck. 3 Bde. Hamburg 1873, unde nu numai că se dovedește îndreptățirea „cufundării“ ci și originea acestei secte se deduce chiar din biserica veche, ca și când aceasta ar fi adevărata biserică a lui Christos.

² Independenții propoveduiesc deplina independență a fiecărei comuni, și adecă independența nu numai dela stat ci dela ori-și-care autoritate sinodală și „adunările lor sinodale“ nu servesc decât pentru a se svățui și a se înțelege între sine. Și precum în organizație au rupt-o cu ori-ce putere mai superioară așa au rupt și ori-ce legătură cu istoria bisericească. Afară de duminică ei au sters toate serbătorile și toți sfinții; în adunările lor dau voie să predice fie-care. Ori-ce formă de serviciu divin și ori-ce rugăciune ordenată chiar și „Tatăl nostru“ a fost declarată drept pedecă Sftului Duch, care planează asupra comunelor lor. J. H. Kurtz Lehrbuch der Kirchengeschichte § 143, 4; H. Weingarten, Die Revolutionskirchen Englands, Leipzig 1868.

³ Rohnert, Kirche, Kirchen u. Sekten, pag. 130.

⁴ Acelaș loc.

⁵ În vremea acestor goane a trăit și Ioan Bunian, una d'ntre cele mai mari personalități ale acestei secte. Din simplu cărpaciu de căldări el a devenit predicatorul lor și mai târziu în închisoare de 16 ani a scris opul seu renumit: „The pilgrims progress“, care e tradusă și în limba maghiară (A zarándok útja), ba și în limba sârbească (Hagiino putovanie, tradus de Elodia Mijatovicu?), despre care op a scos la lumină un studiu profund unul d'ntre cei mai mari istoriografi de azi, adecă Thomas Babington Macaulay.

⁶ Aceștia în timpul cel mai recent se lătesc mai virtos în Prusia meridională. C. F. Arnold, der Baptismus und seine Bekämpfung, Leipzig, 1887, pag. 13.

⁷ Sartori Die christlichen und mit der christlichen Kirche zusammenhängenden Secten, Lübeck, 1855.

⁸ J. Liingsst, Die evangelische Kirche und die Separatisten und Sektierer der Gegenwart, Gotha, 1881 pag. 44.

⁹ Dresbach și la alt loc, pag. 153.

¹⁰ Așa îi numește Rohnert la alt loc, pag. 134.

¹¹ O. c. pag. 136.

¹² Dresbach la alt loc, pag. 134.

¹³ Ch. Palmer, Gemeinschaften u. Secten, pag. 158—162.

Cristos puterea morții, a învins iadul, a împăraștiat întunerecul; a lătit lumina. Adam și Eva a scăpat din legăturile păcatului, căci Cristos a spart capul diavolului înșelător.

Porțile iadului sfărmatu-s'au, ușile raiului ceresc deschisu-s'au. Moartea s'a omorit și noi am înviat. Să ne bucurăm, că am ajuns pascele Domului, ce ne duc dela moarte la viață și de pe pământ la ceri. Căci la această bucurie ne îndeamnă astă-zi maica biserică; la această bucurie ne îndeamnă tot sufletul creștin, la această bucurie ne îndeamnă și întreagă firea. Să petrecem deci cu vorba îndemnările acestea, pentru-ca bucuria noastră să fie adevărată.

Toate serbătorile anului lo sërbează biserica cu cucerie, iară serbătoarea învierii Domnului o face ea să fie serbătoarea serbătorilor în toată privința. Căci cându-i mai înfrumșetăt și mai luminat acest locaș sânt, decât astă-zi? Mulțime de făclii sunt înșirate pela sântele icoane, a căroră lumină ne îndeamnă și pe noi a ne îndrepta inimile în sus. Preoții sunt îmbrăcați azi ca nisce îngeri din ceriu în vestmintele cele mai scumpe și mai strălucitoare. Toate cântările nu sunt astă-zi ca cele de rând, ci una e mai frumoasă decât cealaltă, una mai plăcută decât cealaltă, una mai măreață decât cealaltă. Și toate la un loc vestesc învierea cea plină de bucurie a Domnului, căci toate se încep și se încheie cu

»Cristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruidu-le«. Chiar toată rânduiala șeruitului dumnezeesc e ceva estraordinară. Preotul cu lumina aprinsă, cu sânta cruce, cu evangolia și cu icoana învierii în mână, iară înainte cu toată procesiunea bisericească ese împreună cu poporul afară, de face înaintea ușilor bisericeii sânta înviere. Atunci îndată răsună toate campanele, bat toaca, iară pivele clocotesc prin bubuitul lor prin cele văi, dealuri și păduri, vestind bucuria cea mare de învierea Domnului. După sânta înviere întră iară-și cu toții în biserică cu lumino aprinse, mergënd preotul înainte, însemnând mai întâiu ușa cu s. cruce, și dând așa semnul, că sförmate sunt porțile iadului și deschise ușile împărăției ceriului. Preotul începe apoi cântările cele melodioase din altariu și stranele îi urmează. Ca semn de bucurie și veselie se tãmăiază mai adese și sânta biserică dimpreună cu poporul și preotul avënd crucea și lumina în mână, îi sãlută pre toți cu »Cristos a înviat«, iară ei îi rëspund ca dintr-o gură: »adevërat, că a înviat«. Sânta evangolie, crucea și icoana învierii se pun la sãrutat și credincioșii vin de le sãrută, zicënd preotului: »Cristos a înviat“ și îmbrășșându-se unul cu altul ca frații în semn de bucurie și veselie. Cu „Cristos a înviat“ își începe astă-zi biserica rugăciunile și cântările, și cu „Cristos a înviat“ le și încheie.

Cuvântarea la învierea Domnului

„Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim înfrîsa“.

Iubiților Creștini!

Mântuitorul lumii a înviat a treia zi din morți și noauë ni-a dărui viață de veci. Ca astă-zi a frânt

Ve întreb acum, oare nu se simte azi fiecarele mai voios? Nu-mi puteți zice, că nu, căci vă ved pe față, că-i așa. Ochiul vostru află azi aici desfătare, urechea plăcere, sufletul mângăere și inima bucurie și îndestulare.

Dovadă că astăzi e ziua, care a făcut-o Domnul, ca să ne bucurăm și să ne veselim într'însa, *căci dintre toate sărbătorile anului nu o asceaptă nici pre una așa de cu mare drag tot creștinul, cel mic și cel mare, cel tânăr, și cel bătrân, cel ce e în-măriri și cel de rând, cel avut și cel sărac, ca pe sărbătoarea de astăzi — învierea Domnului.* Și aceasta așteptare are și temeiul. Căci ca astăzi a învins adevărul asupra minciunii, virtutea asupra păcatului, viața asupra morții. Au nu e drept, că cei mai mulți n'am dormit de fel astăzi noaptea? Iară care a și dormit, apoi numai cât a ațipit și îndată a și fost în picioare. Pela mezul-noptii v'ați spălat cu toții cu apă proaspătă, cu ou roșu și cu un ban de argint, — nu ca de altă-dată. Oul l-ați luat ca semn de viață, ca să fiți sănătoși și rumeni, iară banul, ca să aveți noroc și sporiu la toate peste an. Apoi vă ved pe toți azi nu cu haine de rând, ci cu cele mai bune și mai scumpe, și bine ați făcut, căci astăzi e ziua cea mare și luminată a Domnului. Chiar copilașii cei micuți, pe cari în timpul iernei geroase nu-i vedeam aici, sunt acum de față și se bucură împreună cu noi.

Pasci, carne, caș, ouă ați adus la biserică, ca să le sântesc, și apoi gustând dintr'însele să vă sântiți și voi în Domnul.

Chiar moșnegi și femei bătrâne ved azi aici, cari abia se mai țin în sus, de mulțimea anilor, și bine au făcut, că au venit, ca să se bucure și ei împreună cu noi.

Pre mine însumi mă împlie bucurie nespusă, văzându-vă pe toți adunați, pentru-ca să vă arătați bucuria de învierea Domnului.

Tot insul să se bucure așa-dar, cel tare și cel slab, cel avut și cel sărac, zicând: „nărire învierii tale Doamne, iubitoriule de oameni“.

Dară să luăm sama și la fire și să vedem de tace ori de dă și ea vrun semn de bucurie? Da, cine ar zice, că ea nu se bucură de învierea făcătorului ei? O nu vedeți cu toții, că vëlul de amortire al ernei a dispărut și mândra și dragălașa primăvara a sosit. Ziua e acum mai mare, soarele încălzesc mai tare. Neaua și gheața, ce strîngea toate ca în cătușe, s'a dus și firul cel verde și plin de viață a răsărit. Chida din timpul iernei nu o mai vedem pe arbori și în locul ei creapă mugurii de frunză și de floare. Feluritele floricele își deschid bobocii și ni fac semn, că suntem scăpați din cei patru pereți ai casei de peste iarnă. Multe păserele frumoșele sosesc iară din alte țeri și ni zic nesce cân-

tece, de uităm de toate cele. Albinuțele, fluturașii în feluritele lor colori și câte alte musculițe nu zboară veselo, dând semn de viață! Toate vietățile sburdă, aleargă și se joacă voioase pentru-că a scăpat la colț verde și la apă curată. Și ce ni vestesc acestea toate? Nimica alta decât, că moatea a dispărut și viața s'a arătat, nimica alta decât că Domnul a înviat și prin el a primit și toate făpturile viață și noi — învierea.

Și omului să nu i-se deschidă inima văzându-le acestea toate? O cât de nedemn ar fi el de făcătorul lui! Să nu mai fie asta între noi astăzi, și numai bucurie și veselie să pătrundă inimile noastre, *căci ca astăzi a înviat Măntuitorul nostru din mormânt și prin a lui înviere ni-a dăruit și noauă tuturor viață eternă, căci iată zice scriptura: „Cristos s'a sculat din morți, începutura morților s'a făcut... că precum întru Adam toți mor, așa și întru Cristos toți vor învia.“* I. Cor. 15, 20—22. *Mormântul Domnului s'a deschis astăzi și el a înviat, cătușele păcatului s'au frânt și noi am scăpat. Cristos a înviat și noi încă vom învia o-dată. Să nu ne bucurăm dară când raiul închis iarăși ni-s'a deschis!*

Iată astăzi să ne bucurăm și să ne desfotăm în Domnul. Să gustăm cu cuviință din cele-ce le avem pe masa noastră, mâncarea cea aleasă, pascile, ouăle și alte. Căci astăzi e sărbătoarea sărbătorilor. Purtarea și bucuria noastră să nu ni fie de rând, ci deosebită în Domnul. Toți casnicii să guste astăzi din pasci, din ou și din celelalte sântite. Și unul cu altul ciocniți. Căci toate datinele acestea sunt bune și frumoase, numai dacă le faceți cu inimă bună și curată. Că doară știți, la ce mâncați din pasci, din ou și ciocniți unul cu altul: le faceți toate, ca să vă vedeți la învierea cea de obsce la un loc, la masa părintelui ceresc.

Nu uitați să veniți și după amiază-zii aicea cu toții la rugăciunea de sară. Și precum am început cu toții rugăciunile și cântările dela mezul nopții în Domnul, în Domnul să le și închieiem.

Bucurie sufletească să arătăm noi, precum azi și mâine, așa și toată săptămâna asta luminată, iară simțirile să ni-le curățim de lucrurile deșerte, zicând: „Să se scoale Dumnezeu și să se răsipească vrăjmașii lui și să fugă dela fața lui, cei-cel uresc pre el“.

Să cântăm Domnului, zicând: „Cristos a înviat din morți, cu moarte pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le“. Căci Domnul a înviat, iadul s'a sfărmat, și noi ne-am mântuit.

Toți credincioșii numesc aceasta sântă zi ziua învierii. Ziua învierii să o numim și noi. Să ne luminăm și unul cu altul să ne îmbrățișăm. Să ertăm toate pentru învierea Domnului și bucurându-ne să ne salutăm în frăție, că „Cristos a

înviat“, și să răspundem: „adevărat, că a înviat“. „Deci, fraților, bucurați-vă, regulați-vă, mângăiați-vă, fiți cu un cuget; fiți în pace și Domnul iubirii și al păcii va fi cu voi“ (II. Cor. 13, 11.) Amin.

» *Candela* «

Comunitatea de Avere

Marti la 29 Martie a. c. s'a ținut adunarea ordinară de primăvară a reprezentanței Comunității de Avere. Adunarea se deschide la oarele 10 prin presidentul ei D-l *Ilie Curescu*, de față fiind comisariul guvernial și preste 90 de reprezentanți.

După constituirea noului corp al reprezentanților Comunității de Avere, se face alegere Comitetului. Se aleg cu aclamațiune: *Ilie Curescu* președinte, *Patriciu Dragalina* membru în comitet și vicepreședinte, *Mihail Popovicu*, *Zaharie Miulescu*, și (cu 48 contra 42 de voturi) *Petru Brankovits* membri de comitet; apoi ca suplenți *Iosif Stoianel*, *Nicolae Novacovicu*, *Ioan Sușoiu*, *Coriolan Bercian*.

După această alegere destul de sgomotoasă în urma schimbării făcute între membri comitetului precum și din cauza abzicerii, neprimite de adunare, a d-lui *Mihail Popovicu* — s'a trecut la ordinea zilei pertractându-se celelalte obiecte din ordinea de zi cu liniștea obicinuită.

Din darea de samă despre dispozițiunile și întâmplările mai însemnate dela ultima adunare încoaci însemnăm cauza ocupațiunilor din comuna Topleț. Toplețenii din lipsă de pământ s'au băgat în pădurile comunității și au ocupat teritoriile pentru a-și sămăna cele trebuincioase. Ne putându-se opri devastarea pădurilor, comitetul a înaintat direcției de agricultură o petiție, în care cere, ca teritoarele ocupate să se scoată din complexul pădurilor și să se arendeze pe lângă o taxă moderată împăduriților lipsiți de pământ. — Ministru de agricultură a permis aranjarea complexului de păduri, numit Belentin, spre scopuri de pașunat pentru împăduriții din Meedica. — Comitetul a fost întreprins pașii necesari la Ministrul de interne, ca pe baza legii grăniceresci din 1850 să se permită împăduriților săraci folosirea grătuită a Băilor erculane după usul în foșta graniță. După ce aceasta cerere a fost respinsă, comitetul a fost îndrumat de adunare a solicita causă. — Prin întărirea statutului de pensiune pentru funcționarii Comunității de avere s'a făcut un paș îmbucurătoriu întru consolidarea acestei instituțiuni.

Din socoțile anuale și inventarele comunității și a fondului caselor se constată, că averea s'a sporit în anul 1903 cu 103,314 cor. 28 fil. iar fondul gimnasial s'a urcat la suma 99,211 cor. 90 fil.

Amintim încă, ca prin preliminări suplinitoare s'au luat dispozițiuni, de a se face renovări în folosul

împăduriților atât la casa grănicerescă din Băile erculane cât și la celelalte zidiri ale Comunității.

Daune silvanale s'au descris în suma de 6025 cor. 24 fil. X.

Varietăți

Hirotonia episcopului sârbesc al Timișorii, Dr. *George Letici*, a avut loc Dumineca trecută la Carlovăț. La hirotonie au luat parte membrii congresului bisericesc sârbesc și autoritățile bisericesci și civile ale Sârbilor.

Mulțămită publică. La fondul de ajutorare „*Ioan Popasu*“ au binevoit a contribui: „*Luceafărul*“ institut de credit și economii în Vêrșeț cu 30 cor. „*Săcana*“ institut de credit și economii în Sacul cu 10 cor. „*Timișana*“ institut de credit și economii în Timișoara cu 10 cor. Aducem și pe calea aceasta cele mai sincere mulțămiri. Dr. *Iosif Olariu* președinte, Dr. *George Dragomir* cassariu.

Mulțămită publică. Stimatul Domn locotenent c. r. în pensiune *Nicolae Têrziu* cu stimabila familie din Caransebeș, din îndemn adevărat creștinesc și iubire cătră sânta noastră maică biserică a binevoit a dona santei noastre biserici din Lăpușnicel un rând complet de ornate preoțesci în preț de peste 50 C. Subsemnatul în numele comunei bisericesci și pe această cale esprim cea mei ferbinte mulțămită publică. Lăpușnicel în Martie 1904. *Felician Nemoian* preot.

Din Diecesă. Duminecă în 14/27 Martie s'a ținut alegerea de preot în Coșteiu protopresbiteratul Vêrșețului, sub conducerea P. O. D. *Ioan Pepa* protopresbiter al Buziașului și s'a ales Dl *Alexandru Guga* preot în Gornialiubcova.

Societatea femeilor române din Caransebeș și-a ținut adunarea sa generală Dumineca trecută. Raport detaiat în Nr. viitoriu.

Studentii români din Budapesta s'au întrunit Dumineca trecută și au desbătut cestiunea pelegrinajului, ce se va face la vară la Putna. S'a ales un comitet, care s'a pus în conțelegere cu studențimea noastră din întreaga țară, pentru ca să se organizeze, să facă propogandă, ca să ia parte la acest pelegrinaj cât se poate de mulți, și să se presinte în solidaritate și cu bărbăție la aceste festivități, cari după cum arată semnele vor fi splendide. Comitetul de aici a trimis în zilele trecute apeluri și scrisori la toate instituțiunile studentesci din țară.

Dare de seamă și mulțămită publică. Tot pentru edificânda capelă la „*Piatra scrisă*“ s'au mai colectat prin zelosul paroh *Ilie Pepa* în comuna „*Armeniș*“ urunătoarele dăanii benevole și anume: I. Din comuna Hova la intervenirea primariului comunal *Damaschin Jenia* dela *Petru Jenea* 20 fil., *Demetru Bona* 20 fil., *Pavel Mura* 10 fil., *Negoita Gurgu* 20 fil., *Antoni*

Bona 20 fil., Matei Isac 20 fil., Ioan Bona 10 fil., Ilie Popoviciu 1 cor., Ioan Bona Nr. al casei 57, 60 fil., Damian Isac 40 fil., Eugeniu Isac 10 fil., Zaharie Gurgu 20 fil., Petru Bona 40 fil., George Gurgu 20 fil., Ianăș Jenia 20 fil., Ioan Jenia 20 fil., Matei Bona 20 fil., Zaharie Isac 20 fil., Nestorie Bona 20 fil., Vasile Bona 20 fil., Savu Bona 20 fil., Paul Bona 20 fil., Macsiu Bona 20 fil., Damaschin Jenea 20 fil., Preste tot suma de 6 coroane 10 fileri.

II. Din *Sadova-nouă* prin întreprinderea învățătorului George Tomescu și vice-judelui comunal George Grigorievici sau colectat prin părintele Ilie Pepa din Armeniș următoarele dănii benevole și anume dela George Grigorievici 1 cor., Maria Grigorievici 20 fil., Solomia Grigorievici 20 fil., George Grigorievici fiul 20 fil. fica Ana Grigorievici 20 fil., George Tomescu învățătoriu 150 fil., Rusalin Rain jurat 1 cor., Petru Stepanescu 20 fil., Maria Stepanescu soția 20 fil., Petru Vladulescu 10 fil., Stefan Vladulescu 10 fil., Ilie Vladulescu 10 fil., Macsin Rain 40 fil., Antanasiu Vladulescu 10 fil., Anuța Vladulescu 10 fil., Ana Vladulescu 10 fil., Avram Vladulescu codrean 1 cor., Ioana Vladulescu soție 50 fil., Teodosiu Stepanescu 40 fil., George Ciopăc 10 fil., Ilie Rain 20 fil., Lazar Rain 20 fil., Negoită Ciopăc 20 fil., Rusalin Rain 20 fil., Mihaii Vladescu 10 fil., Savu Rain 20 fil., Petru Stepanescu 20 fil., Samuilă Rain 20 fil., Susana Stepanescu . . . Ioan Stepanescu 10 fil., George Rain 20 fil., Martin Stepanescu 20 fil., Raducan Rain 10 fil., Tudor Rain 10 fil., Rovită Roman 40 fil., Alimpie Cornea 10 fil., Petru Vladulescu 20 fil., Samfiu Vladulescu 20 fil., Martin Rain 10 fil., Dumitru Stepanescu 40 fil., Milodova Rain 08 fil., Ioan Juba 20 fil., Petru Vladulescu 10 fil., Maria Rain 10 fil., George Stepanescu 20 fil., Maria Stepanescu soție 20 fil., Saveta Rain 10 fil., Ioan Rain 20 fil., Ianăș Rain 20 fil., Dimitrie Rain 08 fil., Ana Stepanescu 10 fil., Marta Stepanescu fica 10 fil., Catalena Stepanescu 20 fil., Martin Rain Nr. 12 al casei 1 cor., George Grigorievici 20 fil., Ioan Stepanescu 1 cor., Macsin Stepanescu fiul 10 fil., Cumbria Stepanescu soția 10 fil., Lina Stepanescu fica 10 fil., Irina Stepanescu nora 10 fil., Chiriac Rain 20 fil., Opreța Rain soția 10 fil., Ilie Rain fiul 10 fil., Crucița Rain nora 10 fil., Ianăș Stepanescu 20 fil., Ioan Iacobici 20 fil., Dimitrie Vladulescu 24 fil., Tudor Vladulescu 20 fil., Jenachie Vladulescu fiul 20 fil., Stefan Juba 1 cor., Stefan Juba fiul 50 fil., Selvetru Juba fiul 50 fil., Stana Iacobici 20 fil., Lina Vornic 30 fil., Iosif Dragomir învățătoriu pens. 1 cor., Ana Dragomir soția 20 fil., George Rain 20 fil., Dimitrie Vladulescu 30 fil., Ilie Juba 20 fil., Ioan Juba . . . Dimitrie Rain 20 fil., Minuța Rain soția 20 fil., Pavel Rain 20 fil., Barbura Stepanescu 20 fil., Alimpie Stepanescu 20 fil., Eva Stepanescu soție 20 fil., Vasile Dragomir 20 fil., Persida Dragomir soție 50 fil., Rusalin Dragomir fiul 10 fil., Pavel Mica 10 fil., Iustina soția

10 fil., Ilie Stepanescu 20 fil., Alesandru Stepanescu 10 fil., Ianăș Rain 20 fil., Petru Rain 20 fil., Teodor Rain fiul 20 fil., Cumbria Rain fica 20 fil., Ana Rain fica 20 fil., Constantin Stepanescu 20 fil., Ana Stepanescu soția 20 fil., Anastasia Dragomir 20 fil., Nicolae Lupei 20 fil., Stana Lupei soția 10 fil., Iconia Lințu 10 fil., Ilie Grigorievici 20 fil., Paul Rain 50 fil., Eva Rain soția 50 fil., Marcu Vladulescu 20 fil., Mihai Vladulescu 20 fil., Marcu Vladulescu fiul 10 fil., Ilie Stepanescu 10 fil., Ilie Stepanescu Nr. 91 al casei 10 fil., Macsin Ciopăc 20 fil., Lina Iacobici 40 fil., Samuil Stepanescu 20 fil., Macsin Stepanescu 40 fil., Ecaterina Stepanescu 20 fil., Maria Stepanescu soție de învățătoriu 20 fil., Elena Stepanescu 20 fil., Petru Mica 60 fil., George Rain 40 fil., Solomia Cimponeriu 10 fil., Anastasia Cimponeriu 20 fil., Stana Cimponeriu 30 fil., Vasile Rain 20 fil., Ioan Stepanescu 60 fil., Stefan Rain 20 fil., Samuil Rain 20 fil., Simeon Stepanescu 20 fil., Constantin Iacobici 1 cor., Iconia Stepanescu soția 20 fil., Lina Iacobici fica Nr. 34 al casei 20 fil., Iconia Iacobici mama 20 fil., Ioan Iacobiciu 40 fil., Drăgălina Iacobiciu soția 20 fil., Iordan Stepanescu 20 fil., Teodor Lupei 10 fil., Dimitrie Stepanescu 20 fil., Dochia Vladulescu 20 fil., Lina Rain 10 fil., Lazar Lupei 10 fil., Teodor Rain 20 fil., Chiriac Balaci 10 fil., George Rain 20 fil., Matea Rain 10 fil., Ioan Rain 10 fil., George Vladulescu 20 fil., Dimitrie Stepanescu Nr. 49 al casei 20 fil., Pasesu Stepanescu 40 fil., Ioan Rain Nr. 19 al casei 20 fil., Ioan Stepanescu Nr. 75 al casei 10 fil., Brândușa Stepanescu cu soția 10 fil., Georghita Stepanescu 30 fil., Ioan Stepanescu Nr. 37 al casei 30 fil. La olaltă suma de 39 cor. 10 fil.

III. În comuna Armeniș : George și Petruța Dorca 40 fil., Teodor Dragomir 1 cor., Vasilie Dragomir 2 cor., la olaltă 3 cor 40 fil.

Esprimăm pe această cale sincera noastră mulțumită atât donatorilor cât și colectantului preot Ilie Pepa din Armeniș.

Caransebeș în 15/28 Martie 1904.

În numele epitropiei protopresbiterale
Andreu Ghidiu propresb. *Ioan Stoian* epitrop casariu.

„Prilipciana“ societate comercială pe acții din Prilipeț face cunoscut, că din cauza tîrgului mare de țară din Bozoviciu, în 28-lea Martie 1904. n. neputîndu-se ținea adunarea generale, amăsurat ș-lui 26 din Statutele societății, direcțiunea a ficsat a II-a oară ținerea adunării generale pe Marți în 12 Aprilie 1904 n. la 3 oare postmeridiane. „Direcțiunea“.

Avis. În zilele acestea decurge compunerea listelor electorale în comunele comitatului nostru. Ne ținem de datorință a avisa conducătorii poporului și îndeosebi pe preoți, ca să fie cu deplină atențiune la compunerea acestor liste și să grijască, ca poporenii nostri să nu fie scurtați în drepturile lor de alegători.

Bibliografie

Emil Sabo: Căntece. Blaș, Tipografia Semin. Arhidieceșan, 1904. 100 pag., 8°. Prețul 1 cor.

Protocolul congresului național-bisericesc ordinar al metropoliei Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, întrunit în Sibiu, la 1/14 Octombrie 1903. Prețul 2 coroane. Sibiu. Edițiunea metropoliei 1903.

Posta Redacției

Mai multora: Vă facem plăcerea și vom publica din când în când *mersul trenurilor*.

Licitațiune minuendă

Pe baza incuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddo 17 Ianuarie 1904 Nr. 2698 B. se escrie licitațiune minuendă pentru pictarea bisericii gr. ort. din **Boldur** protopresbiteratul Logojului.

Prețul de esclamare este 4974 coroane.

Licitațiunea se va ținea în 11/24 Aprilie a. c. la 11 oare ante meridiane în edificiul școlii.

Reflectanții vor avea a depune la începutul licitațiunii vadiul de 10% în bani gata sau hârtii de valoare.

Specificațiunea de spese și măsuri se poate vedea ori și când la oficiul parohial din Boldur.

Se vor admite ca licitanți numai oameni esperti, probați și de omenie, și cari cu 8 zile mainainte de licitațiune vor trimite la oficiul parohial din Boldur câte un tablou de pictură.

Boldur la 4 Martie 1904. st. v. 2—3 [14]

Vasile Vodă

preș. com. par.

Atanasie Aldan

not, com. par.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual,

5. Scripturistica 10 cor.
6. Dela fiecare înmormântare, la care va fi poftit 80 fil.
7. Dela fiecare parastas la care va fi poftit 40 fil.
8. Lemne pentru învățătoriu 8 metri 40 cor.
9. Lemne pentru încălzirea saiei de învățământ 8 metri 40 cor.

Pentru servii învățătorești prestate înainte de ocuparea acestui post vacant, comună bisericească nu acoardă nici un emolument, decât numai de cele espuse în acest concurs.

Alesul învățătoriu este îndatorat fără alte renumerațiune a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua pre școlari și școlarițe în cântările bisericesci precum și a înființa, a instrua și conduce cor vocal pe note.

Mai departe este îndatorat, în cas dacă va fi însărcinat de comitetul parohial, a purta scripturistica în ședințele comitetului și a sinodului parohial, apoi a compune grătuuit socoțile bisericii și ale cultului.

Concurenții sunt poftiți a se presenta în vro duminică sau sârbătoare în s. biserică, însă nu în ziua de alegere.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite recursele provăzute cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Rachitova în termenul prescrist la Prea On. Oficiu protopresbiteral din Oravița.

Rachitova din ședința comitetului parohial ținută la 29 Februarie 1904.

2—3 [15]

Mitrofan Simu

președinte.

Fiscea Vasile

notariu.

În conțelegere cu mine: Alesandru P. Popoviciu protopresbiter ort. român.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. ort. rom. din comuna **Răchitova**, protopresbiteratul Oraviței, se escrie concurs cu termen de recurgere 40 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual în bani gata 600 cor.
2. Cortel liber în localul școlii cu 2 chilli și cuină, curte dar fără grădină intravilană.
3. În locul grădinei intravilane un juger de pământ din izlaz sădit cu 400 de pruni de rod, cari după calculul mediu de 10 ani, dau un venit anual de 100 cor. și o grădină estravilană pentru legumi de 200 orgii.
4. Diurne în cas de participare la conferințele învățătorești și adunarea generală 30 cor.

Ferți-vă de falsificate!

IOSIF BARBU, Lușoș

ofere

Vin roșu de Ménes

— pentru trebuințe bisericesci —

1 litru 80 cr. — În butoiu de 4 litri 3 fl. 20 cr.

La cumpărări de 4 litri butoiul e gratis
Trimis franco cu poșta cu 36 cr. mai mult

Ferți-vă de falsificate!